

DOBROSTAN W KONTEKŚCIE KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO

Perspektywa ucznia i nauczyciela
glottodydaktyka

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
WYDAWNICTWO

DOBROSTAN W KONTEKŚCIE KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO

PERSPEKTYWA UCZNIĄ I NAUCZYCIELA
GLOTTODYDAKTYKA

DOBROSTAN W KONTEKŚCIE KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO

PERSPEKTYWA UCZNIĄ I NAUCZYCIELA
GLOTTODYDAKTYKA

pod redakcją

Danuty Gabryś-Barker i Ryszarda Kalamarza

Seria
Publikacje Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (8)

Redaktor serii
Ryszard Kalamarz

Rada Naukowa serii
prof. dr hab. Danuta Gabryś-Barker
prof. dr hab. Jan Iluk
prof. dr hab. Hanna Komorowska
prof. dr hab. Halina Widła
dr hab. Grażyna Kiliańska-Przybyło

Recenzent
Ewa Piechurska-Kuciel

Spis treści

Wstęp (<i>Danuta Gabryś-Barker, Ryszard Kalamarz</i>)	7
---	---

Część I

Dobrostan z perspektywy nauczyciela glottodydaktyka

Anna Michońska-Stadnik	
Dobrostan nauczycieli i jego wybrane aspekty w perspektywie europejskiej	15
Ewa Papierz-Łapsa	
Emocje nauczycieli języków obcych w fazie stabilizacji zawodowej – raport z badania biograficznego	25
Krystyna Breszka-Jędrzejewska	
„Trudne” emocje a dobrostan w pracy glottodydaktyka	52
Dorota Zawadzka	
Wpływ zmian zachodzących w zakresie lektoratów języków obcych na uczelniach wyższych na dobrostan lektorów języka niemieckiego	61
Marta Dziubińska	
Nowa instrukcja MAKRO dla nauczyciela języka – postpandemiczna modyfikacja warsztatu dydaktyka	75
Gracja Cimaszewska-Kuniniec	
Student and teacher well-being and remote classes. Online engagement during the pandemic – a comparison of English courses taught before, during and after the pandemic	86

Część II
Dobrostan z perspektywy studenta

Eva Seidl	
Student–teacher relationships as a source of mutual support in emotionally challenging times	105
Justyna Cholewa, Zofia Rak	
Dobrostan studentów kierunków ekonomicznych	120
Adriana Ruta-Wojciechowska	
Autonomia uczącego się drogowskazem na drodze do dobrostanu	131
Grażyna Strzelecka, Renata Suszczyńska	
Nauczanie języków specjalistycznych, czyli jak rozmawiać bez lęku o problemach współczesnego świata na zajęciach z języka obcego – refleksje praktyka . . .	141
Agata Olszowa	
Wrażliwe tematy na zajęciach z języka obcego: jak i czy w ogóle powinno się je poruszać?	151
Monika Horyśniak	
Czynniki wpływające na satysfakcję z nauki języka obcego	166
Irena Moszczyńska-Janicka	
The survival guide: a story behind the Action Oriented Approach project . . .	182
Katarzyna Rukojć	
Psychoedukacja i psychoprofilaktyka w nauczaniu dziecka z traumą	192
O Redaktorach	211
O Autorach	213

Wstęp

Tematem niniejszego tomu jest pojęcie dobrostanu rozumianego jako subiektywne odczucie zadowolenia z różnych aspektów życia jednostki: fizycznego, psychicznego i społecznego oraz jego wpływ na różne konteksty nauczania i uczenia się języka obcego. Zebrane tu teksty ukazują zarówno dobrostan nauczyciela glottodydaktyka, jak i ucznia/studenta i ich wzajemne uwarunkowania. Pojęcie dobrostanu i czynników go warunkujących to istotne zagadnienie w badaniu klasy językowej, sukcesu nauczyciela oraz ucznia. Dobrostan, stanowiąc subiektywną ocenę stanu zadowolenia danej jednostki, wywodzi się w dużym stopniu z jej emocjonalności, wpływającej na jej relacje z innymi, a w rezultacie na poziom umiejętności zrozumienia drugiej osoby i efektywnej komunikacji oraz interakcji. W kontekście edukacji językowej, której głównym celem jest tworzenie optymalnych warunków do rozwijania różnorodnych umiejętności komunikacyjno-interakcyjnych, dobrostan stanowi w dużym stopniu podstawę sukcesu zarówno nauczyciela, jak i ucznia w szeroko pojętej klasie językowej. Opracowując ten tom, chcieliśmy zwrócić uwagę na to, iż badanie dobrostanu – pomijając kontekst edukacyjny – staje się bardzo istotnym elementem wspomagającym funkcjonowanie ludzi w świecie pełnym zagrożeń i niepewności, w świecie, w którym jednostka pozostawiona sama sobie może nie udźwignąć ich ciężaru. Po dwóch latach pandemii COVID-19, w których brakowało prawdziwej komunikacji, na Ukrainie wybuchła okrutna wojna, która wzmogła odczucie niepewności i strachu przed bezpośrednim zagrożeniem działaniami wojennymi, co zdecydowanie negatywnie wpłynęło na nasz dobrostan. Obecne czasy obfitujące w tragiczne wydarzenia i dramatyczne sytuacje stawiające nas wobec nowych wyzwań sprawiają, że rzeczywistość, w której żyjemy, odbieramy jako trudną i rzutującą w mniejszym lub większym stopniu na różne obszary naszych codziennych działań. Wspólna przestrzeń, którą tworzą uczniowie i nauczyciel, stanowić może szczególne miejsce pozytywnego oddziaływania na ich indywidualny dobrostan. W szczególności dobrostan jednego z uczestników tej

przestrzeni zasługuje na szersze omówienie – narażony na wielorakie zewnętrzne presje nauczyciel języków obcych dodatkowo musi mierzyć się z odpowiedzialnością za stan dobrostanu swoich podopiecznych, często reprezentujących pokolenie naznaczone bolesnym doświadczeniem kryzysów ostatnich lat. Musi sprostać coraz trudniejszym wyzwaniom swej profesji (zarówno metodycznym, jak i psychopedagogicznym). Prezentowany tom stanowi forum dyskusji, refleksji nad rolą dobrostanu w życiu uczestników procesu glottodydaktycznego, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk służących utrzymaniu tego stanu i dostrzeganiu przejawów jego korzystnego oddziaływania głównie w kontekście uczelni wyższych i zajęć lektoratów.

Zebrane teksty zostały pogrupowane zgodnie z perspektywą, jaką reprezentują, obejmują tym samym dwie części: *Dobrostan z perspektywy nauczyciela glottodydaktyka* (część I) oraz *Dobrostan z perspektywy studenta* (część II). W kilku przypadkach tematyka ta nakłada się na siebie, trudno bowiem oddzielić dobrostan nauczyciela od dobrostanu ucznia, które wzajemnie się warunkują. Część pierwszą rozpoczyna tekst autorstwa Anny Michońskiej-Stadnik pt. *Dobrostan nauczycieli i jego wybrane aspekty w perspektywie europejskiej*, który stanowi porównanie dobrostanu nauczycieli glottodydaktyków pracujących w Polsce z zagranicznymi przedstawicielami tego zawodu w odniesieniu do wybranych jego aspektów: satysfakcji z wykonywanego zawodu, poczucia akceptacji społecznej, odczuwanego i obserwowanego prestiżu zawodu nauczyciela oraz jego atrakcyjności. Analiza opracowana została na podstawie raportu Magdaleny Smak i Dominiki Walczak przygotowanego dla Instytutu Badań Edukacyjnych (2015) oraz raportu Eurydice (2015). Autorka dowodzi na jej podstawie, że pomimo pewnego niezadowolenia z warunków finansowych oraz obniżającego się prestiżu, satysfakcja aktywnych zawodowo nauczycieli jest stosunkowo wysoka, choć obserwuje się systematyczne opuszczanie zawodu być może spowodowane wypaleniem zawodowym czy też niepodejmowaniem pracy w zawodzie po ukończonych studiach. W kolejnym tekście dotyczącym dobrostanu nauczycieli, *Emocje nauczycieli języków obcych w fazie stabilizacji zawodowej – raport z badania biograficznego*, Ewa Papierz-Łapsa przedstawia wyniki badania poświęconego wybranym emocjom, takim jak: miłość, radość, strach, złość i smutek, których doświadczają nauczyciele języków obcych w szkole w kontaktach przede wszystkim z uczniami, ale też z innymi nauczycielami, dyrektorem i rodzicami. Teksty źródłowe i zebrane dane biograficzne pozwalają autorce stwierdzić, że emocje mają ogromny wpływ na dobrostan nauczycieli w odniesieniu do ich zaangażowania w pracę oraz na kształtowanie ich tożsamości zawodowej, a także na ogólny dobrostan osobisty. Umiejętności nauczyciela w radzeniu sobie z emocjami (ang. *emotion labour*) mają też bezpośredni wpływ na jego sukces poprzez kształtowanie interakcji i klimatu w klasie oraz emocjonalności ucznia. Temat emocji nauczyciela kontynuowany jest w kolejnym tekście autorstwa Krystyny Breszki-Jędrzejewskiej pt. „*Trudne*”

emocje a dobrostan w pracy glottodydaktyka. Autorka – długoletni glottodydaktyk – dokonuje w nim przeglądu badań dotyczących emocji nauczyciela, wzbogacając go o własne doświadczenia i refleksje. Czytelnik ma okazję zapoznać się z wypróbowanymi strategiami pracy z własnymi emocjami w klasie szkolnej. Strategie te wywodzą się z założeń psychologii i programowania neurolingwistycznego (ang. NLP). Z kolei Dorota Zawadzka w tekście *Wpływ zmian zachodzących w zakresie lektoratów języków obcych na uczelniach wyższych na dobrostan lektorów języka niemieckiego* przedstawia wybrane aspekty odczuwania dobrostanu w miejscu pracy przez nauczyciela, skupiając się między innymi na dobrych relacjach czy możliwości realizacji własnych celów służących rozwojowi zawodowemu. Podnosi także kwestię przejrzystości panujących w szkole reguł, nie pomijając przy tym satysfakcji finansowej czy też stabilności pracy. Autorka stara się określić poziom dobrostanu nauczycieli germanistów w centrach językowych funkcjonujących w uczelniach wyższych w Polsce, wykorzystując w tym celu tzw. Kwestionariusz Dobrostanu Lektora w Miejscu Pracy. Jednocześnie diagnozuje wpływ reform instytucjonalnych na odczuwanie dobrostanu przez nauczycieli uczestniczących w badaniu. Pomimo krytycznych uwag w odniesieniu do trudności, jakie napotykają lektorzy, okazuje się, iż poziom dobrostanu wynikający z ich dobrych relacji ze studentami i innymi lektorami oraz satysfakcja z nauczania plasuje ich dobrostan na dość wysokim poziomie. Również Marta Dziubińska w artykule pt. *Nowa instrukcja MAKRO dla nauczyciela języka – postpandemiczna modyfikacja warsztatu dydaktyka* ukazuje, jak zmiana w kształceniu językowym wprowadzona przez daną uczelnię może wpłynąć na dobrostan pracującego w niej nauczyciela. Autorka swe rozważania rozwija na przykładzie Politechniki Łódzkiej, która z powodu obiektywnych czynników pandemicznych zmuszona była wprowadzić instrukcję online w zakresie projektowania, planowania i prowadzenia zajęć językowych. Zmiana ta, o charakterze projakościowym, nie tylko dokonała się w zewnętrznym środowisku, lecz także wpłynęła na jego uczestników – studentów (weryfikacja potrzeb, oczekiwań, zmiana świadomości) oraz nauczycieli (modyfikacja metod i technik, sposobu komunikacji). Tematyka dobrostanu, tym razem zarówno nauczyciela, jak i studenta w nauczaniu – uczeniu się online, przedstawiona jest przez Grację Cimaszewską-Kuniniec w tekście zatytułowanym *Student and teacher well-being and remote classes. Online engagement during the pandemic – a comparison of English courses taught before, during and after the pandemic* (Dobrostan nauczyciela i ucznia w nauczaniu online: Perspektywa przed, podczas i po okresie pandemicznym a stopień zaangażowania w proces glottodydaktyczny). Przeprowadzone badanie kwestionariuszowe ukazuje, jak ogromnie negatywny wpływ miało nagłe przejście na nauczanie online, powodując znaczne obniżenie zaangażowania i motywacji do uczenia się u studenta. Autorka konkluduje, iż jedynie wsparcie emocjonalne jest w stanie przywrócić pozytywne zaangażowanie i motywację zarówno do uczenia się

języka obcego, jak i jego nauczania, tym samym podnosząc poziom dobrostanu obu stron zaangażowanych w ten proces.

Drugą część tomu poświęconą dobrostanowi oczami uczącego się/studenta rozpoczyna tekst Ewy Seidl *Student–teacher relationships as a source of mutual support in emotionally challenging times* (Relacje pomiędzy nauczycielem a uczniem jako sposób na wzajemne wsparcie w czasach emocjonalnie trudnych). Autorka dokonuje analizy specyfiki nauczania w sektorze szkolnictwa wyższego, koncentrując się na doświadczeniu studenta uczelni wyższej. Za fundamentalne dla budowania dobrostanu studenta oraz jego funkcjonowania w czasach zagrożeń, takich jak pandemia czy wojna, uznaje rolę relacji nauczyciel–uczeń. Autorka dzieli się nie tylko własnymi przemyśleniami, ale też doświadczeniem praktycznym nauczyciela glottodydaktyka. Z kolei Justyna Cholewa i Zofia Rak przedstawiają studium przypadku wybranej grupy studentów w tekście *Dobrostan studentów kierunków ekonomicznych*, tak zwanej generacji Z, charakteryzowanej jako pokolenie optymistów kochających nowinki technologiczne, skoncentrowanych głównie na samorozwoju i własnej karierze zawodowej. Dobrostan studentów – podobnie jak innych omawianych już grup – w sferze psychicznej, fizycznej i społecznej jest konieczny do realizacji przez nich zdefiniowanych celów i zadań. Autorki artykułu badają poziom tego dobrostanu w kontekście edukacji języków specjalistycznych. Chociaż należy niewątpliwie uznać, iż nauczyciel ma ogromny wpływ na dobrostan ucznia/studenta, jednakże – szczególnie w kontekście uczelni wyższej – budowanie poziomu dobrostanu jest indywidualną odpowiedzialnością każdego studenta. Tekst Adrian Ryty-Wojciechowskiej zatytułowany *Autonomia uczącego się drogowskazem na drodze do dobrostanu* ukazuje rolę, jaką odgrywać może autonomia ucznia w dążeniu do jego dobrostanu rozumianego tutaj bardziej szczegółowo – jako połączenie warunków oferowanych przez uczelnię, relacji na niej panujących, możliwości i sposobów samorealizacji oraz nieuchronnie dobrego stanu zdrowotnego. Analizowane w tekście wyzwania i trudności, mogą być – zgodnie z refleksją autorki – pokonane i wyeliminowane dzięki kształtowaniu autonomii studenta, a więc odpowiedzialności za własne działania i dobrostan. Do tematyki emocji powracają Grażyna Strzelecka i Renata Suszczyńska, które w tekście pt. *Nauczanie języków specjalistycznych, czyli jak rozmawiać bez lęku o problemach współczesnego świata na zajęciach z języka obcego – refleksje praktyka* przyglądają się tzw. tematom trudnym na zajęciach lektoratowych w kontekście nauczania języków specjalistycznych. Autorki omawiają m.in. problemy kryzysu energetycznego, inflację, bezrobocie, wskazując czytelnikowi sposoby eliminacji napięcia i negatywnych emocji, które te kwestie mogą powodować. Rezultatem kształtowania takiego podejścia będzie wyciszenie emocji, poczucie spokoju i bezpieczeństwa, stanowiące podstawę dobrostanu każdej jednostki bez względu na kontekst jej funkcjonowania. Autorki proponują podejście działaniowo-zadaniowe, które

w sposób istotny wpływa na tworzenie pozytywnych relacji w grupie, jak również efektywnej komunikacji pomiędzy nauczycielem a studentem, czego dowodem jest praktyka stosowana na lektoratach specjalistycznego języka niemieckiego w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie i Uniwersytecie Warszawskim. Zagadnienie istotności doboru tematów, a także realizację tematów trudnych, omawianych podczas zajęć językowych podejmuje również artykuł Agaty Olszowej pt. *Wrażliwe tematy na zajęciach z języka obcego: jak i czy w ogóle powinno się je poruszać?* Autorka czyni refleksję nad komfortem psychicznym nauczyciela oraz ucznia w dyskusjach dotyczących trudnych, a także polaryzujących spraw społecznych (śmierć, choroby, uzależnienia, przemoc, dyskryminacja, seksualność, polityka, wojna) i stawia pytania, czy takie właśnie zagadnienia mogą być realizowane na zajęciach ze studentem oraz jaka jest reakcja emocjonalna studentów w języku polskim w porównaniu z reakcją w języku obcym, innymi słowy, czy zmiana języka powoduje mniejsze zaangażowanie emocjonalne. Autorka przedstawia również praktyczne sposoby wprowadzania tego rodzaju tematów na zajęciach językowych. W kolejnym tekście zatytułowanym *Czynniki wpływające na satysfakcję z nauki języka obcego* Monika Horyśniak odnosi się do roli motywacji w uczeniu się języka obcego, podkreślając, jak istotną rolę w jej rozwijaniu pełni nauczyciel. Główny cel przedstawionego badania stanowi określenie poziomu satysfakcji z uczenia się języka obcego, przy tym satysfakcja uznawana jest za ważny czynnik wpływający na dobrostan ucznia (jednostki). Ostatnie dwa teksty prezentowanego tomu obejmują tematykę podejścia i metody nauczania języka obcego, któremu za cel stawia się nie tylko kształcenie językowe, ale i rozwijanie dobrobytu uczącego się. Najlepszym przykładem tego podejścia jest stosowanie elementów psychologii pozytywnej przedstawione przez Irenę Moszczyńską-Janicką w tekście *The survival guide: a story behind the Action Oriented Approach project* (Przewodnik przetrwania: projekt badania w działaniu i jego historia). Zmieniające się warunki, wyzwania, obawy i oczekiwania ludzi, mają swoje odzwierciedlenie również w świecie akademickiej dydaktyki. Podstawę nowoczesnego podejścia w praktyce glottodydaktycznej stanowi dokument ramowy Europejski System Opisu Kształcenia Językowego (ang. Common European Framework for Languages – CEFR), ale też tak zwane badanie w działaniu (ang. *action research/action oriented approach*), które wzbogacone jest tu o elementy psychologii pozytywnej, a szczególnie model dobrostanu PERMA. Jest ono ukierunkowane na rozwijanie dobrostanu uczącego się oraz osiągnięcie sukcesu w nauce języka obcego. Autorka przedstawia wprowadzenie kursu realizującego wskazane założenia w nauczaniu języka angielskiego na Uniwersytecie Gdańskim. Rozważania na temat dobrostanu wieńczy ostatni w tomie tekst napisany przez Katarzynę Rukojć pt. *Psychoedukacja i psychoprofilaktyka w nauczaniu dziecka z traumą*. Artykuł stanowi bardzo mocny akcent, poświęcony jest bowiem posttrauma-

tycznemu uczniowi (jego charakterystyce i możliwym zachowaniom w klasie) oraz nauczycielowi (dostępnym mu sposobom radzenia sobie w tak trudnym kontekście). Tutaj istotne są zarówno dobrostan ucznia, jak i nauczyciela oraz wzajemne ich uwarunkowania. Nauczyciel musi być świadomy symptomów zachowań posttraumatycznych, by im zapobiegać, szerzej zaś – by wspomagać danego ucznia, innych uczniów oraz samego siebie („pułapka traumatyczna”). Autorka bardzo przekonująco postuluje konieczność prowadzenia kształcenia/dokształcania w zakresie psychoedukacji i psychoprofilaktyki.

Oddając kolejny tom w ręce czytelników, mamy nadzieję, że temat w nim zaproponowany będzie nie tylko inspiracją do przemyśleń, ale też konkretnym narzędziem dla glottodydaktyków oraz że pomoże im zobaczyć, jak ważnym tematem tak często jeszcze pomijanym jest dobrostan, zwłaszcza w odniesieniu do osoby nauczyciela.

 <https://orcid.org/0000-0003-0626-0703>

 <https://orcid.org/0000-0003-2198-6334>

Danuta Gabryś-Barker
Ryszard Kalamarz

O Redaktorach

Danuta Gabryś-Barker – profesor doktor habilitowany (Profesor Emeritus), emerytowany pracownik badawczo-dydaktyczny w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jej główne zainteresowania badawcze obejmują zagadnienia z zakresu psycholingwistyki stosowanej, przyswajania języków oraz wielojęzyczności. Przez wiele lat pracy na Uczelni zajmowała się również kształceniem przyszłych nauczycieli języków obcych. Opublikowała dwie monografie naukowe i ponad dwieście artykułów naukowych w kraju i za granicą oraz zredagowała dwadzieścia osiem tomów monograficznych. Jest redaktorem naczelnym kwartalnika „International Journal of Multilingualism” (Taylor & Francis/Routledge) oraz do 1.10.2023 roku redaktorem naczelnym półrocznika „Theory and Practice of Second Language Acquisition” (Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego). Obecnie pełni funkcję współredaktora drugiej edycji „Encyclopedia of Applied Linguistics” (Wiley). Została uhonorowana tytułem Distinguished Scholar of Multilingualism (IAM 2022). W latach 2012–2022 pełniła funkcję Pełnomocnika Rektora ds. nauczania języków obcych, a w 2023 roku uzyskała tytuł Profesor Emeritus Uniwersytetu Śląskiego.

Ryszard Kalamarz – absolwent filologii angielskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, doktor nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika, pracownik dydaktyczny w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Śląskiego. Jako dyrektor SPNJO aktywnie działa na rzecz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, wspierania rozwoju zawodowego lektorów oraz stosowania innowacyjnych rozwiązań w dydaktyce języków obcych. Autor rozprawy doktorskiej na temat e-learningu w procesie nauczania języków obcych ukierunkowanego na rozwijanie kompetencji kluczowych; autor publikacji poświęconych glottodydaktyce i e-learningowi akademickiemu; certyfikowany metodyk zdalnego nauczania (SEA) i akredytowany tutor (Collegium Wratislaviense).

O Autorach

Krystyna Breszka-Jędrzejewska – anglistka, starszy asystent w Centrum Językowym Politechniki Łódzkiej, gdzie uczy języka specjalistycznego oraz udziela wsparcia metodycznego lektorom. Od września 2020 do lutego 2024 roku pełniła funkcję Dyrektora Centrum Językowego PŁ. Trener biznesu i edukacji, prowadzi szkolenia metodyczne dla lektorów i nauczycieli języków obcych, metodyków oraz warsztaty dydaktyczne z zakresu aktywnych metod nauczania dla pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych wyższych uczelni. Coach edukacji i zarządzania, metodyk PASE, szkoleniowiec Edunation i ORKE. Absolwentka studiów podyplomowych: Mediacje i negocjacje w środowisku edukacyjnym, rodzinnym i społecznym, a także Psychologia motywacji, Psychologia biznesu w Akademii Leona Koźmińskiego oraz ministerialnego programu Masters of Didactics.

Justyna Cholewa – doktor nauk humanistycznych z zakresu językoznawstwa. Od wielu lat zajmuje się nauczaniem języka niemieckiego, w tym języka gospodarki w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Gracja Cimaszewska-Kuniniec – wykładowca na kierunkach filologia angielska i pedagogika, lektor języka angielskiego. W Uniwersytecie WSB Merito w Gdańsku pełni funkcję kierownika Studium Języków Obcych. W zawodzie anglisty pracuje od 1999 roku. Odbyła roczny staż naukowy na University of Bologna we Włoszech. Dwukrotnie otrzymała Nagrodę Rektora Uniwersytetu WSB Merito w Gdańsku za najwyższe oceny uzyskane wśród studentów. W roku 2023 wygrała plebiscyt na Nauczyciela Akademickiego Roku w województwie pomorskim. Jest akredytowanym egzaminatorem Pearson, Cambridge oraz TEFL. Posiada dyplomy University of California, Davis z Modern Applied Psychology – Life Coaching, Cognitive Behavioural Therapy (CBT), Principles

and practices of Neuro-Linguistic Programming, Autism Spectrum Disorder. Jest certyfikowanym animatorem kultury i autorką projektu Bliżej Opery Bliżej Sztuki, w ramach którego realizuje od 15 lat wyjścia edukacyjno-kulturalne. Jest opiekunem sekcji „Bliżej Kultury i Edukacji” studenckiego koła naukowego. Biegłe włada językami: angielskim, niemieckim oraz włoskim. Prowadzi badania z obszaru glottodydaktyki, metodyki i dydaktyki nauczania języka angielskiego osób dorosłych. W naukowym zespole badawczym Cogito Ergo Sum zajmuje się badaniem interkulturowości w metodyce języka angielskiego.

Marta Dziubińska – anglistka, od 2010 roku wykładowca w Centrum Językowym Politechniki Łódzkiej. Edukatorka, projektantka zasobów dydaktycznych, metodyczka e-learningu, uczestniczka wielu lokalnych i międzynarodowych projektów edukacyjnych, w których pełniła funkcje trenera, metodyka zdalnego nauczania, eksperta i koordynatora. Interesują ją i chętnie angażuje się w zagadnienia związane z nowoczesną dydaktyką, efektywnym projektowaniem zasobów dydaktycznych oraz skutecznym nauczaniem i uczeniem się.

Monika Horyśniak – doktor nauk humanistycznych z zakresu językoznawstwa. Ukończyła studia na kierunkach Filologia Romańska i Filologia Włoska. Obroniła rozprawę doktorską na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Ukończyła także studia podyplomowe w zakresie Sztuki w Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie. Brała udział w licznych konferencjach, warsztatach oraz szkoleniach dla nauczycieli. Ma doświadczenie zawodowe w pracy z młodzieżą i osobami dorosłymi. Obecnie pracuje na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego, na kierunku Filologia Romańska.

Profesor Anna Michońska-Stadnik – anglistka. Ukończyła studia w Uniwersytecie Wrocławskim oraz w University of Manchester. Jej zainteresowania naukowe to językoznawstwo, a w szczególności teorie przyswajania/uczenia się języków obcych, uwarunkowania sukcesu w nabywaniu języka drugiego/obcego, kształcenie nauczycieli języków obcych. Autorka i współautorka 6 monografii naukowych oraz ponad 80 artykułów opublikowanych w Polsce i za granicą. Wypromowała 21 doktorów i ponad 380 magistrów. Pracowała także przez 7 lat w szkole jako nauczycielka języka angielskiego. Pierwsze miejsce pracy to Uniwersytet Wrocławski, Instytut Filologii Angielskiej, drugie – Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze.

Irena Moszczyńska-Janicka – graduated from English Studies at the University of Gdańsk. She has been working as an EFL teacher for over 25 years. Her main interest is language acquisition at the tertiary level. She teaches mainly ESP (IT, Business) and also Academic English to doctoral students at the Foreign Languages Centre of Gdańsk University. Her main teaching

focus on creating immersive environment to boost students' confidence in using English in Academia. She is keen on gaining new skills and knowledge on neurodidactics, innovative pedagogy, positive psychology and modern technologies. She gave a talk on Spells and Magic for Enhancing Confidence in EAP course – practical, communicative approach at the 3rd International EAP & ESP Conference held at the University of Crete in 2022.

Agata Olszowa – lektorka języka chińskiego w Centrum Języka i Kultury Chińskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, a także lektorka angielskiego w szkole językowej. Jej zainteresowania naukowe to nauczanie języków obcych z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi nauczania, takich jak media społecznościowe. Jest autorką artykułu *Czy można nauczyć się chińskiego na Instagramie? Jak scrollować z głową*. Poza nauczaniem interesuje się literaturą, głównie azjatycką, którą promuje podczas organizowanych przez CJiKCh wydarzeń kulturowych, a także za pośrednictwem prowadzonych przez siebie kanałów w mediach społecznościowych.

Ewa Papierz-Łapsa – magister filologii germańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz absolwentka podyplomowego studium Zarządzanie Oświatą na Akademii Ekonomicznej w Krakowie. Związana z Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Zakopanem. Od 2015 roku wykładowca Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu. Jej zainteresowania naukowe dotyczą glottodydaktyki, kształcenia nauczycieli języków obcych oraz ich emocji w relacjach w szkole.

Katarzyna Rukojć – doktor nauk humanistycznych, pracuje na Uniwersytecie WSB Merito w Gdańsku. Jest filologiem angielskim i psychotraumatologiem. Wykłada na kierunkach Filologia i Pedagogika. Specjalizuje się w nauczaniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem traumy. Ponadto uczy przedmiotów związanych z kulturą i literaturą krajów anglojęzycznych oraz tłumaczeniami ustnymi. Jej praca naukowa koncentruje się na zagadnieniach związanych z metodyką nauczania i glottodydaktyką. Zbadła sposób, w jaki dzieła literackie reprezentują nieuświadomiony aspekt psychiki, wykazując, że twórczość spełnia funkcję katartyczną i terapeutyczną. Przez kilka lat była dziennikarką zagraniczną związaną z włoską gazetą „La Repubblica”, autorką licznych artykułów o tematyce politycznej i ekonomicznej, dzięki czemu lubi uczyć trudnej sztuki pisania, w tym pisania akademickiego. Jest współautorką pierwszego podręcznika dla dzieci do nauki języka polskiego jako obcego „Po polsku? Tak!”. Otrzymała dwie Nagrody Rektora oraz w 2019 roku Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Zofia Rak – doktor nauk humanistycznych z zakresu językoznawstwa, emerytowany wykładowca języka niemieckiego w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Posiada wieloletnie doświadczenie w nauczaniu języków specjalistycznych, w tym niemieckiego języka gospodarki.

Adriana Ruta-Wojciechowska – ukończyła filologię angielską na Uniwersytecie Gdańskim. Nauczyciel z prawie 20-letnim stażem pracy, ostatnie 10 lat zajmuje się nauczaniem języka angielskiego w Centrum Języków Obcych UG. Specjalizuje się w nauczaniu ESP i EAP. W ostatnich latach prowadziła zajęcia dla akademickiej kadry administracyjnej i naukowej. Pracuje nad opracowaniem materiałów do nauczania języka akademickiego i współtworzy sylabusy oraz skrypty do nauki Academic English.

Eva Seidl – MA, teaches German Language and Culture at the Department of Translation Studies and at the Centre for Language, Plurilingualism and Didactics, both at the University of Graz, Austria. Her research interests include translation and interpreting oriented language learning and teaching, study abroad, intercultural foreign language pedagogy, engaging also in professional teacher development as a language teacher educator.

Grażyna Strzelecka – doktor nauk humanistycznych z zakresu językoznawstwa, germanistka, adiunkt w Instytucie Germanistyki Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Prowadzi autorskie zajęcia z języków specjalistycznych: logistyki, marketingu i reklamy oraz turystyki i architektury w formule CLIL, rozwijając własne koncepcje i wprowadzając innowacyjne metody nauczania. W latach 2017–2018 prowadziła gościnnie zajęcia z wielojęzyczności na Europejskim Uniwersytecie Viadrina, zaś w latach 2019–2020 wraz ze studentami germanistyki rozwinęła projekt o charakterze turystyczno-histycznym „Polska i Niemcy dla młodych ludzi”. Obecnym tematem badawczym jest język gospodarki, a zainteresowania dydaktyczne to nauczanie języków specjalistycznych i dydaktyka inkluzywna. Wynikiem badań są publikacje z językoznawstwa niemieckiego i dydaktyki oraz podręcznik do nauki języka zawodowego w logistyce i spedycji. Członek Polskiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej, Stowarzyszenia Germanistów Polskich, Gesellschaft für Deutsche Sprache.

Renata Suszczyńska – germanistka, absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego, starszy wykładowca języka niemieckiego w Centrum Nauki Języków Obcych w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, współautorka podręcznika do nauki niemieckiego języka zawodowego w logistyce i spedycji dla Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych. Prowadzi zajęcia z języka ogólnego oraz „Wirtschaftsdeutsch” dla studentów pierwszego i drugiego roku studiów

---

licencjackich. Obok tematów związanych z gospodarką Niemiec, Polski oraz krajów niemieckojęzycznych omawia na swoich zajęciach problemy gospodarcze, opierając się na aktualnych informacjach z prasy niemieckiej i mediów. Równolegle pracuje w jednym z warszawskich liceów, gdzie aktualnie koordynuje projekt „Stolen Memory – Młodzież przywraca pamięć” realizowany przez Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży.

Dorota Zawadzka – doktor nauk humanistycznych, absolwentka filologii germańskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Studiowała też w Grazu (Austria) oraz w Heidelbergu (Niemcy). Pracuje jako wykładowca języka niemieckiego oraz języka polskiego jako obcego na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Brała udział w licznych szkoleniach dydaktycznych oraz konferencjach naukowych. Próbuje znaleźć płaszczyznę łączącą badania naukowe w dziedzinie glottodydaktyki z praktyką dydaktyczną.

STUDIUM PRAKTYCZNEJ NAUKI JĘZYKÓW OBCYCH

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych jest jednostką międzywydziałową Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach zajmującą się prowadzeniem uniwersyteckich lektoratów oraz kursów dokształcających w zakresie nauki języków obcych, przeprowadzaniem egzaminów certyfikujących zakończonych przyznaniem Akademickiego Certyfikatu Znajomości Języka Obcego Uniwersytetu Śląskiego, organizowaniem zajęć i warsztatów dla szkół oraz wydarzeń propagujących naukę języków obcych, organizowaniem warsztatów, szkoleń i konferencji naukowo-dydaktycznych poświęconych nauczaniu języków obcych.

www.spnjo.us.edu.pl

www.us.edu.pl/kolegium/spnjo/poza-lektoratem/kursy

www.us.edu.pl/kolegium/spnjo/poza-lektoratem/certyfikaty

www.konferencjaspnjo.us.edu.pl

el.us.edu.pl/spnjo

Redakcja
Magdalena Kopeć

Projekt okładki
Adam Malski

Korektor
Marzena Marczyk

Łamanie
Marek Zagniński

Redaktor inicjujący
Przemysław Pieniążek

Copyright © 2024 by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

Wersją referencyjną publikacji jest wersja elektroniczna
Publikacja na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach
4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0)

 <https://orcid.org/0000-0003-0626-0703>

 <https://orcid.org/0000-0003-2198-6334>

<https://doi.org/10.31261/PN.4208>

Dobrostan w kontekście kształcenia językowego :
perspektywa ucznia i nauczyciela glottodydaktyka / pod
redakcją Danuty Gabryś-Barker i Ryszarda Kalamarza. –
Wydanie I. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu
Śląskiego, 2024. – (Publikacje Studium Praktycznej
Nauki Języków Obcych ; 8)

ISBN 978-83-226-4393-8

(wersja elektroniczna)

ISSN 2719-8065

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
<https://wydawnictwo.us.edu.pl>
e-mail: wydawnictwo@us.edu.pl

Wydanie I. Liczba arkuszy drukarskich: 13,75. Liczba arkuszy wydawniczych: 15,5. PN 4208.

Monografia *Dobrostan*
w kontekście kształcenia językowe-
go: perspektywa ucznia i nauczyciela glotto-
dydaktyka jest kolejną pozycją w serii Publikacje
Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, w której
ukazują się prace z zakresu współczesnej problematyki na-
uczania języków obcych.

Przedstawiony mi do recenzji tom stanowi wartościowy wkład w dyskusji nad dobrostanem nauczyciela/lektora języków obcych oraz studenta. Temat ten, choć niezwykle istotny, domaga się zgłębienia i szerokiej popularyzacji, stąd też znacząca waga tej pozycji. Zręcznie napisany wstęp z logicznie rozłożonymi rozdziałami ułatwia lekturę, prezentując założenia publikacji, jej zawartość oraz przeznaczenie. Zawartość tej książki jest pokłosiem przemyśleń i doświadczeń lektorów języków obcych dążących do samopoznania i poprawy swoich warunków pracy. Jest dowodem na to, że ta grupa zawodowa charakteryzuje się wysokim stopniem samo-/świadomości, jak i konstruktywnym podejściem do otaczającego ją świata.

Z recenzji wydawniczej
prof. dr hab. Ewy Piechurskiej-Kuciel

ISSN 2719-8065

Egzemplarz bezpłatny

ISBN 978-83-226-4393-8

9 788322 643938

Więcej o książce

